Ե ՏԱՐԻ — ԿԻՐԱԿԻ 6 ՕԳՈՍՏՈՍ 1895 — ԹԻՒ 1242

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԻՆ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ [illegible]
[illegible] ղրկուած նամակ[illegible] գրութիւն
ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	300 Թիւ	75 ղրշ.	Մէճ.
» »	150 »	40 »	»
Գաւառներու	300 »	100 »	»
»	150 »	50 »	»
»	75 »	25 »	»
Օտար երկիր	300 »	25 ֆրանք	
Ռուսիա	300 »	10 րուբլի	

Թղթատարի ծախքը [illegible] վրայ
[illegible] փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 [illegible] փոստայի փուլը 100 ղրուշի տեղ] :

غلطه ده اسکی بانق عثمانیده
حیرنيك غزته سی اداره سنده

10 ՓԱՐԱՅ

ԱՂԱՆ

Աղան այն տգէտ, ունեւոր, աղ[illegible], ամբարտաւան ու գձուձ մարդն է որ մեր մէջ, ամէն տեղ, [illegible] գործին գլուխը անցած, գիւղին, եկեղեցիին, վանքին վարչութիւնը իր ձեռքն առած, իր բռնակալ ծանրութեանը տակ կը ճնշէ ամէն շարժում դէպի բարւոքումը, փոփոխութեան, յառաջդիմութեան բոլոր փորձերը կը խափանէ, եւ ամէն միջոցներով կ'աշխատի մշտնջենաւորել վիճակ մը ուր իր անձնական շահը և անպատժութիւնը գոհացումներ կը գտնեն :

Պոլսոյ մէջ, իր ազդեցութիւնը և ոյժը տկարանալու վրայ է արդէն, և գաւառներու մէջ կան սակաւաթիւ վայրեր ուր անոր դէմ հակազդեցութիւնը սկսած է յաղթողապէս : Բայց անոնցմէ դուրս ամէն տեղ [illegible] կը տիրապետէ ան, արհամարհելով իր դէմ սկսած շարժումը, պահելով իր ձեռք բերած դիրքը :

Բայց եթէ ամբողջ գաւառներուն մէջ կայ տեղ մը ուր աղան [illegible] կ'իշխէ, ուր ամենէն աւելի կը ճնշէ անոր աղիտաբեր տիրապետութիւնը, Բաղէշն է :

Աղան, Բաղէշի մէջ, տգիտութեան ու յետադիմութեան սատարն է, և անոնց անխոնջ ու անվեհեր պաշտպանը : Բաղէշ աղայութեան Սուրբ-քաղաքն է :

Աղան, Բաղէշի մէջ, կը ջախջախէ ուսուցիչները որոնք իր առջև չեն խոնարհիր՝ այլասերած շան [illegible] . շուկային մէջ՝ ապտակ կը զարնէ այն ուսուցչին քիթին բերնին, որ պատժած է իր աղան, և, տարեկան մրցանակաբաշխութեան հանդէսներուն, հրաման կը ղրկէ ուսուցչին որ իր տըղուն ալ մրցանակ տրուի : Աղան դպրոցը բաց կը պահէ, որովհետև չի կրնար գոցել, բայց անօթի կը պահէ ուսուցիչները՝ ամիսներով ու ամիսներով փարա մը չվճարելով անոնց թոշակէն : Տուտախեանի պէս ուսուցիչ մը, տնօրէն երկու վարժարաններու, դիզուած [illegible] մնացած ատենը, թէպէտ իր պայմանագիրը ստորագրած էին Բաղէշի էն հարուստ, չըսեմ էն պատուոր աղաները :

Աղան, Բաղէշի մէջ, եկեղեցիին տէրն է . եթէ ինք չվարէ զայն ; իր կողմէն գործակատար մը կը կարգէ որ Աստուծոյ տունը կը տնտեսէ իր տանը պէս, դրամները կ'իւրացնէ, աղային հետ կը բաժնէ, ու տարիներ ետքը կը քաշուի կ'երթայ՝ երբ որ իր բաղդը շինած է : Հաշիւ չի տար աղան, որովհետեւ ուղղող չի կայ . ուղղողներն ալ գիտէ դիւրաւ պապանձեցնել, որովհետև անոնք ալ իրեն պէս ձեռք դրած են ազգային այս կամ այն հաստատութեան վրայ : «Գայլերը իրար չեն բզկտեր» :

Աղան, Բաղէշի մէջ, վանքը իր սեփականութիւնը կը նկատէ . անոր եկամուտները ինք կը յանձնէ, իր կալուածներուն կարգը դրած զանոնք : Շահու ու զուարճութեան աղբիւր մըն է վանքը իրեն համար : Վանքէն վաստկած դրամովը՝ աղան վանք կ'երթայ զուարճանալու, գինարբուքով ու կերուխումով :

Աղան՝ իր հողերուն վրայ աշխատող գիւղացին, որ իրեն պարտական մնացած է, քահանայ ձեռնադրել կուտայ՝ իր առնելիքը ապահովցնելու համար : Եւ որովհետեւ շահով կապուած է անոր, առաջնորդարանին մէջ անոր պաշտպանն է ամէն ատեն, անոր զեղծումներուն աչք գոցել կուտայ, ամլութեան կը մատնէ անոր նկատմամբ յայտնուած ամէն բողոքները, մշտնջենաւորելով այսպէս տգէտ, ընչաքաղց ու վնասակար քահանաներուն սերունդը :

Աղան, Բաղէշի առաջնորդարանին մէջ, իր տեղն է, իր ամրափակ որջը ուր կը գործէ ուզածին պէս : Առաջնորդը եթէ գործիք մըն է իր ձեռքին մէջ, եթէ ոչ՝ ամէն հալածանքի ենթակայ՝ կը ստիպուի ձգել փախչիլ : Մութին մէջ, խնդիրներ կը լուծուին հոն այս ինչ կամ այն ինչ աղային ազդեցութեան տակ, լուծումներ որոնք անտէրներու, խեղճերու քայքայումներ են յաճախ : Գիւղացիներու, այրի կիներու դատեր կը տեսնուին հոն, ողբերգութիւններ որոնք արցունքներով կը սկսին ու արցունքներով կը վերջանան :

Աղան, կրթական գործին թըշնամի, մտքի զարգացման հակառակորդ, իր զաւկին համար ալ նոյն ընթացքը կը բռնէ : Իր նիւթական կարողութիւնը թոյլ կուտայ իրեն Պոլսոյ եւ նոյն իսկ Եւրոպայի մէջ կրթել զայն . բայց ինք չարչիութեան հաշիւներ կ'ընէ, եւ դեռ 15-17 տարեկան զաւակը գիւղերը կը ղրկէ՝ խաբելու եւ կողոպտելու արհեստը հիմնապէս սորվելու համար :

Աղան ամէն կարողութիւն ունի Բաղէշի մէջ, ու կը տեսնէք թէ ինչ կերպով կը գործածէ զայն : Երբոր գտնուի սրտի տէր մէկը որ ձայն բարձրացնէ անոնց կատարած չարաշուք գործին դէմ, իսկոյն ամէնքը կը միանան զայն ջախջախելու : Առաջնորդ մը գտնուեցաւ Բաղէշի մէջ որ օր մը պոռաց անոնց երեսին . «Դո՛ղ էք, դո՛ղ էք . վանքերուն եկամուտները կ'իւրացնէք, եկեղեցիներուն հասոյթները կը գրպանէք, ու չէք վճարեր ո՛չ Պատրիարքարանի մուգաթան, ո՛չ դպրոցներուն, եկեղեցիներուն, վանքերուն ինկած բաժինը :» Ու այսպէս պոռացող գոռացող առաջնորդը միս մինակ գըտաւ ինքզինքը, ու օր մըն ալ ծըրարը կապեց ու զզուանքով հեռացաւ Բաղէշէն :

* * *

Այդ աղաներուն կարողութեանը, օլիկարշիին դէմ, ի՞նչ կայ Բաղէշի մէջ :

Ժողովուրդը, մեծ, թոյլ, տգէտ, մաքառելու փափաքը եւ ոյժը չունի : Թաղականութեան կամ հոգաբարձութեան համար ժողովրդէն ընտրուած մարդիկ՝ անմիջապէս տեղի կուտան իրենց ընկերակից [illegible] աղաներուն առջեւ ու կը քաշուին : Ո՞վ կը մնայ ուրեմն այդ մարդոց դէմ :

Բաղէշի մէջ [illegible] մը սկսած է կազմուիլ այսօր, բարի կամեցողութեան տէր անհատներէ և քանի մը զարգացած երիտասարդներէ և ուսուցիչներէ, որ իրենց նպատակ դրած է առ այժմ չէզոքացնել աղաներուն ոյժը՝ համայնային գործին մէջ, մինչեւ որ կարենայ կործանել զայն : Շարժում մըն է աս որ սկսած է, եւ յաջողելու համար կը կարօտի անխախտ հաւատքի, աննկուն կամքի, գաղափարի համար զոհողութեան եւ անձնուիրութեան : Յաղթութիւնը դըժուար պիտի ըլլայ անշուշտ, բայց ատոր գիտակցութիւնն իսկ նոր խըթան մը ըլլալու է իրենց, այն վըստահութեան հետ թէ անպատճառ պիտի յաղթեն : [illegible] ուժին առջեւ, ամէն բան տեղի կուտայ ուշ կամ կանուխ, — նոյն իսկ Բաղէշի աղաները :

ԼԵՒՈՆ ԲԱՇԱԼԵԱՆ

ՆԱՆՍԻ
ՎԱՐԺՈՒՀԻ ՊԱՏՐԱՍՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԵՂԱԾ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ստոֆոլմէն ստացանք 232 ղրշ. զոր ղրկած է Պ. Նորայր Բիւզանդացի :

ՄԵ՛Ծ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(Վոսփորի եզերքը ամարանոցի մը մէջ)

Տիկին Պարեան . — Արա՛քսի, վա՛ր եկուր, նշանածդ եկեր է :

— Քա Տէ՛ր ողորմեա, այնչափ կանուխ, դեռ վրաս հագած չեմ, քիչ մը խօսքի բռնէ որ հագուիմ եւ գլուխս ալ կապեմ :

— Հոգ չէ, բէնուարով եկուր, օտար մը չէ ան :

— Ճանըմ, ոտքերս անգամ բաց են, գուլպա մը հագնիմ .

— Հոգ չէ կ'ըսեմ կոր քեզի, քու ոտուըներդ խոշոր չեն ա, մինի մինի բաներ են, ճերմակութիւն կ'ըսես նէ, ալ այդչափ կրնայ ըլլալ :

(Օրիորդը կ'ընդդիմանայ վար իջնալու ամօթէն արիւնը երեսը կը ցատքէ :)

Տիկին Պարեան, յուսահատ, օրիորդին քովը կ'երթայ, ձայնը կը քաղցրացնէ, ականջին բան մը կը փսփսայ եւ կը յաջողցնէ .

— Եա՛, զաւակս, ուզողը ինքն է, ինչ ընեմ, հապա վերջը ճայմիշ ըլլա՞յնէ :

Այս խօսքին վրայ շատ չանցնիր, օրիորդը սալոնը կ'իջնայ, հագուած այնպիսի կերպով մը որ ցոյց կուտայ թէ անկողնէն դեռ նոր ելած էր :

Փարալըեան էֆ. — Օրիորդ, գիտէք որ ես հեռու տեղերէ կուգամ, Ֆրանսայէն անդին, Անգլիայէն ալ անդին գտնուող երկրէ մը : Հոն, մենք սորված ենք աս սկզբունքը, Business is business: Անգլիերէն գիտէ՞ք . չէք գիտեր, հոգ չէ, ես գիտեմ : Ասիկա կը նշանակէ «Գործը գործ է» : Ահա անոր համար շատ կանուխ եկայ տուներնիդ, որովհետեւ կանուխ ալ Պոլսէն պիտի մեկնիմ . անդին գործերս երեսի վրայ մնացած են :

Օրիորդը — ? ? ?

Տիկին Պարեան . — Այնպէս է, թիւճճարները գլուխնին քերելու ժամանակ չունին : Անոնց համար, նէ՛ առտու կայ, նէ իրիկուն : Մեր Արաքսին ալ զաթը աս բաները գիտէ եւ անոր համար, որպէս զի ժամանակ չկորսնցնէք, իսկոյն վար իջաւ, առանց թուալէթ ընելու : Աֆ կ'ընէք, Փարալըեան էֆէնտի, աս Եկլիմէին համար :

(Փարալըեան էֆէնտի, քթին ծակերը խոշոր խոշոր բացած, աչուըները օրիորդին վրան կը պտտցնէ, ոտուըներուն կողմը աւելի ուշադրութեամբ քան ուրիշ մէկ կողմ :)

Փարալըեան էֆէնտի . — Իմ առջեւս նէկլիժէն հոգ չէ, բայց, գիտէք ա, հանըմ (աչքին տակէն օրիորդին նայելով) հոն է քի աս բանը ըլլալու չէ : Այնտեղ թաքըմ մը գէվզէկներ կան որոնք ինէ ալ հարուստ չեն ամմա, կնիկներու ետեւէն շատ կ'իյնան : Վա՛յ թէ անոնց քիչ մը բան ցոյց տրուի . . . ա՛լ համարձակութիւնին չափ չունենար : Խօշ ես այդպիսի կնիկ մը հէմէն շոգենաւը դրած Պոլիս մօրը կը դարձնեմ ա՜ . . .

Օրիորդը ? ? ?

Տիկին Պարեան . Մեր Պոլսեցի աղջիկները շատ ամօթխած աղջիկներ են, այս մասին վստահ եղիք կատարելապէս : Շա՛տ շա՛տ զիրենք գաւառներու կըրնանք նմանցնել : Ինչ որ հրամայեք, ան կ'ընեն . (կամաց մը Փարալըեանին) նայեցէք ի՜նչպէս հրաման ըրածնուդ պէս առջեւնիդ նէկլիժէ եկաւ :

Փարալըեան էֆ. Արդէն, հանըմ, ինչտէ հայ աղջիկներուն այս հնազանդութիւնն է որ ինծի փափագ տուաւ ամուսնանալու : Օրիորդն ալ անշուշտ հասկըցած է թէ կնկան մը էն մեծ հրապոյրը իր հնազանդութեան ոգին է :

Օրիորդը (գլուխը քիչ մը կը ծռէ) :

Խօսակցութիւնը այս եղանակին վրայ քիչ մը ատեն ալ կը տեւէ եւ նշանածը շոգենաւին չչակը լսելուն պէս, չորս ոտքով նաւամատոյցը կը վազէ, բայց չի մոռնար օրիորդին ձեռքը ձեռքին մէջ առնել որպէս թէ կտաւի մը կակուղութեան աստիճանը պիտի չափէր :

* * *

Նոյն օրը, երեկոյին, Մասա, ծառերուն տակը, Փարալըեան էֆ. կը նշմարէ օրիորդ մը, որուն բնութիւնը պարգեւած էր յորդառատ կուրծք մը եւ չքնաղ իրան մը : Առանց գեղարուեստի տեղեակ ըլլալու, կը հասկնայ որ իրեն երջանկութիւնը ապահովցնող բաներէն մէկն ալ ունենալիք կնոջը հարուստ լանջքը պիտի ըլլայ : Եւ դառնալով հօրաքրոջը որ հետը միասին նստած էր .

— Թէյզէ, Արաքսին աղուոր ոտուըներ ու սրունքներ ունի ամա, կուրծքին հիչ տիխաբ չըրի : Հապա տափակ տախտակ մը եղեր նէ, ան ատեն ի՞նչ ընեմ :

— Հի՛չ ֆէսֆէսէ մի ըներ, ես ան աղջիկը գիտեմ . դեռ տղայ է, եւ տղայ հալին մէջ պիլէ աղուոր խոշոր կուրծք մը ունի : Զաթը մօրը աղջիկը չէ՞ մի, հէլպէթ անոր պիտի նմանի :

— Մարը աղուոր կուրծք ունէր ըսել է :

— Հէլպէթ :

Հակառակ այս վկայութեան, Փարալըեան էֆ. մտմտուքի մէջ կ'իյնայ : Ինքն իր վրայէն ալ համբերումը կը կորսնցնէ, ըսելով որ ինչպէս չէր կրցած, նախորդ տեսութեանը մէջ, այս կէտին քննութիւնն ալ կատարել : Ահա նորէն հարկ պիտի ըլլայ տեսակցութիւն մը սարքել ալ նշանածին իրանին խնդիրն ալ լուծելու համար :

Զուտ ժամավաճառութիւն մը, եւ ժամանակը փարա է՛, փարա՛, ինչպէս կ'ըսեն անգլիացիները :

* * *

Երկու օր վերջը, Վոսփորի վերոյիշեալ ամարանոցը նորէն իրարանցումի մէջ էր : Տիկին Պարեան յանձնարարած էր օրիորդին որ հագնի իր այն շրջազգեստը որ ամենէն աւելի ուսն ու կուրծքին մերկ մասերը կրնար ցուցընել : [illegible] ալ պատուիրած էր որ է՛ն ուռուցիկ քորսէն դնէ : Իրիկուան դէմ, Փարալըեան էֆէնտի շոգենաւէն կ'ելլէ եւ կը դիմէ նշանածին տունը : Արտաքոյ կարգի բան մը տեղի չունեցաւ : Սովորական ձեւերու մէջ, քիչ մը աւելի հասարակ աստիճանի վրայ, իրարու «ինչպէս էք»ներ կը փոխանակեն, ճաշի կը նստին, քանի մը անհամ խօսքեր կը դրուցեն, սեղանակիցները կը քաշուին կը քնանան եւ առաւօտ կանուխ Ստամպոլ կ'իջնան : Տանը մէջ ընդհանուր համոզումը այն եղաւ թէ նշանածը հարսնցուին թէ՛ իրանին թէ՛ կուրծքին հաւնած էր եւ թէ օր մը վերջն ալ նշանտուքի խօսքը պիտի բացուէր : Օրիորդին ազգականները երկինքները կը թռչէին : Վոսփորի մէջ, ուրախութիւնը այս աստիճանին հասած ատենը, անդին, Գատըգիւղ, գործը սկըսեր էր աւրուիլ : Փարալըեան էֆ. Վոսփորէն իջածին պէս շիտակ մորաքրոջը կ'երթայ :

— Թէյզէ, կ'ըսէ անոր, դուն ինծի շատ անգամ պատմած ես որ ժամանակով երբոր մարդ մը աղջիկ մը ուզէր, մարը բաղնիք կ'երթար որ աղջիկը հոն տեսնէ իրեն զուտ բնական վիճակին մէջ : Հիմակուան քորսէները, շրջազգեստները աղուոր դիմակներ են որ էն տգեղը հըրեշտակի պէս կը ցուցնեն :

— Ճանըմ, վրայ կը բերէ իսկոյն մօրաքոյրը անոր միտքը գուշակելով, աս բաները ան ատենները կ'ըլլային, որովհետեւ մանչը աղջիկը տեսնելու միջոց մը չունենալուն մայրը կը կատարէր աս գործը : Եկուր վազ անցիր աս գաղափարէդ, շատ ամօթ բան պիտի ըլլայ :

— Աղէկ ամմա, մարդս մէկ անգամ կ'ամուսնանայ : Հապա ետքէն ուզածիս պէս չելլա՛յ նէ :

— Ես քեզի ինչ ըսի առջի օրէն : Ես անոր մարը ճանչցած եմ . ան պօյը պօսը լեցուն կնիկ մըն էր . հէմ ամուսնութիւնը աս ֆամիլիային կ'երթայ : Օր օրի աւելի կ'աղուորնան, կը գիրնան :

Փորձառու մօրքրոջը խօսքերը շատ քիչ համոզեցին Փարալըեան էֆէնտին : Հարկ եղաւ որ իրիկունը տեսակ մը ընտանեկան ժողով գումարուի, որուն մասնակցեցան եղբայրները, եղբօրորդիները, հեռաւոր եւ մօտաւոր ազգականները : Ամէնքը միասին, աչքի առջեւ պատկերացընելով հարսնցուին մարմինն այլ եւ այլ մասերը, վճռեցին որ ո՛չ ձեռքերը, ո՛չ թեւերը, ո՛չ աչուըները, ո՛չ գլուխը, ո՛չ իրանը, ո՛չ սրունքը, ո՛չ եւայլն, եւայլն, պակասութիւն չունէին եւ թէ կուրծքը մանաւանդ ի բնէ տրամադրեալ էր աւելի խոշորնալու : Ժողովը ցրուեցաւ աս որոշումով որ իրենցմէ մին հետեւեալ օրը աղջկան կողմն երթալով պիտի հաղորդէր թէ նշանի արարողութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ հինգշաբթի օր :

* * *

Աւետիսը Վոսփորի ամարանոցը կը հասնի թէ չէ, օրիորդը կը համարձակի մտածել եւ յետոյ այդ մտածութիւնը կը համարձակի ի գործ դնել : Նամակ մը կը գրէ նշանածին ու կ'ըսէ :

«Աստուծոյ շնորհակալութիւն յայտնեցի որ կամեցաւ զիս երջանիկ ընել ձեզի նման ուսեալ, կրթեալ, ազնուական երիտասարդի մը յանձնելով իմ ապագայ բոլոր կեանքս : Կ'ուզէի որ այս բարեբախտութեանս լուրը ազգին մէջ իմացուէր փոքրիկ բարեգործութեամբ մը լուրովը : Արդեօք ձեզ ալ հաճելի չի՞ պիտի ըլլար որ Նանսի երթալիք վարժուհինեբաւն հաչաւին համար 15 ոսկի նուէր ղրկեմ, այս կերպով յայտնած ըլլանք թէ ո՛րքան իգական սեռին բարձրացումը կը փափաքինք»

Փարալըեան էֆ., այս գիրը առնելուն, կը խորհի, կը խորհի եւ կը նստի Մեզպուրեանին սա նամակը կը գրէ ·

«Դուք հայ աղջիկները կը կրթէք 31 տարիէ ի վեր։ Նշանածս բարեգործական նպատակով 25 ոսկի նուէր կ'ուզէ տալ, մեր նշանտուքին առթիւ։ Ես ալ վրան 50 ոսկի աւելցնելով, ահա ձեզ կը ղրկեմ 75 ոսկի։ Այս գումարով, կը խնդրենք երկուքս ալ որ ձեր դպրոցին մէջ, որ հայ իգական սեռին բարձրացման կ'աշխատի, հիմնէք մարմնամարզի յատուկ դաս մը, որպէս զի հայ աղջիկները մարմնապէս քաջառողջ եւ բարեձեւ ըլլան։ Մնամ, եւ այլն։»

Այս նամակը այսպէս գրելէն յետոյ, ուրիշ մըն ալ գրեց Օր. Արաքսիին իր յղացած աւելի լաւ գաղափարը անոր իմացնելու համար։

Վերջապէս, հինգշաբթի կ'ուգայ եւ Պատրիարքարանը կ'արձանագրուի նշանտուքը բարեկամներու մեծ բազմութեան մը առջեւ։

Ամբողջ Պոլիս ակնդէտ կը սպասէր այս մեծ ամուսնութեան հանդէսին օրը։ Փարալըեան էֆ. Ղալաթիոյ եկեղեցին յատկապէս մարդ մը կը ղրկէ որ հոգաբարձութեան հետ կը բանակցի սա խնդրին վրայ թէ ինչպէս ընել որ պսակի արարողութեանը միայն կրթուած մարդիկ գտնուին եւ անուս աղտոտ ամբոխը եկեղեցիէն ներս չխուժէ։ Հոգաբարձութիւնը կը գնահատէ ամուսնացեալին այս խնդրին մտմտուքը եւ կը խոստանայ առօրինակ միջոցներ ձեռք առնել որպէս զի հանդէսին ազնուական նկարագիրը բալէ մը չաղարտի։ Յաստացուած միջոցները անբաւական կը գտնուին, Թեւթոնիայի սրահը կը վարձուի 200 ոսկիի, եւ հոն կը կատարուի պսակը։

Ահա ինչպէս այդ օրէն ի վեր, ազնուական ընտանիք մը աւելցած է հայ ազգին մէջ։

Ձիւթ

Յ. Գ. Մէզպուրեան էֆ.էն տեղեկացանք վերջին րոպէին որ իրեն դեռ հասած չէ ո՛չ 75 ոսկիի նուէրը եւ ոչ ալ անոր վերաբերեալ նամակը։

ՆԱԽԱՆՁԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Տարիէ մը ի վեր ամուսնացեր էին, ու իրենց սէրը անամպ եղեր էր ամբողջ այդ տարուան մէջ։

Երբեմն Արշամ իր կնկանը պաշտամունքը ունեցեր էր իրենց սիրահարութեան, իրենց նշանածութեան օրերուն պէս, ու կինը՝ Սիրանոյշ՝ հոգւով կապուեր էր այդ երիտասարդին, որուն անձնուէր սէրը տարափոխիկ ազդեցութիւն մը կ'ունենար կարծես իր վրայ ալ։

Քիչ մը ուշ, կեանքի լուրջ փորձառութիւն մը ունենալէ ետքը ամուսնացեր էին Արշամ ու Սիրանոյշ, եւ սակայն՝ իրենց փորձառութիւններէն իսկ կեանքի յարգը հասկցած՝ կ'օգտուէին անոր վայելքներէն, այդ վայելքներուն կարեւորագոյնը համարելով փոխադարձ անհուն սէր մը, որ արտայայտութեան առիթներ կը ստեղծէր ամենէն պարզ պարագաներէն իսկ օգտուելով։

Երջանիկ էին ուրեմն, եթէ սէրը կը բաւէ երջանկութիւն տալու այս հողագունդին վրայ. համակերպած իրենց համեստ վիճակին՝ հոգեկան գոհացումներու մէջ կը փնտռէին ինչ որ կը պակսէր իրենց նիւթական վայելքի տեսակէտով։

Երջանի՞կ... այո՛. բայց ոչ կատարելապէս համաձայն։ Արշամ նախանձոտ էր, ու իր նախանձը ամէն օր գանգատի պատճառ կ'ըլլար Սիրանոյշի կողմէ, որ հակառակ իր ամուսնական հաւատարմութեանը՝ կ'ուզէր կատարեալ ազատութիւն ունենալ իր շարժմանց մէջ, տեսակ մը նեղութիւն զգալով այն կասկածոտ ուշադրութենէն, որուն առարկայ կ'ըլլային իր անգլիական կրթութիւն առած աղջկան ազատագրեալ շարժումները։

Արշամի նախա՞նձը... ուշագրաւ էր անոր հոգեբանական բացատրութիւնն ա՛լ։ Նախանձիլը սիրելու մէկ ձեւն էր անոր համար. իր անհուն սիրովը կ'ուզէր տիրել իր կնկան բոլոր զգացողութեանցը վրայ, ու այդ սէրէն դուրս մթնոլորտ ու հորիզոն չձգել անոր։

Ասիկա քիչ մը բռնութիւն էր թերեւս, սակայն փայփայիչ բռնութիւն մը Սիրանոյշի անձնասիրութեանը տեսակէտով, քանի որ սիրոյ չափազանցութենէ մըն էր որ կ'առնէր իր ծնունդը։

* * *

Շատ զարմանալի ձեւ մը ունէր Արշամի նախանձը. «նախանձի արուեստագիտական մէկ ձեւը», եթէ ներելի է այսանկ բացատրութիւն մը գործածել։

Աւելի զգացող քան խօսող, իր ձեւերովը, իր վարուելու կերպովը էր գլխաւորապէս, որ կ'արտայայտուէին իր զգացումները։ Իր ջղագրգիռ մարդու զգայնոտ բնաւորութեան ազդեցութեամբը, քիչ անգամ միայն կը ծածկէր իր դէմքին վրայ հոգւոյն զգացողութիւնները՝ ո՛րքան գաղտնի, ո՛րքան խորին ալ ըլլային։

Ու Սիրանոյշ, իր չարաճճի աղջկան սուր նայուածքովը, ամենէն աւելի գիտէր կարդալ իր էրկանը դիմագծութեանը վրայ անոր բոլոր զգացումները։ Ելեկտրական արագութեամբ մը «կը տեսնէր», «կը գուշակէր» Արշամին զգացողութիւնները, երբ դեռ հազիւ որոշ ձեւ մը կ'առնէին անոնք. ու՝ անմիջապէս՝ կը բացատրէր զանոնք էրկանը, ճչցնելով ամէն զգացողութիւն ու խորհրդածութիւն, երբ ինքը, Արշամ, դեռ ատեն չէր ունեցեր ինքնիրեն խոստովանելու զանոնք։

* * *

Սիրանոյշի իր նախանձէն գանգատիլը միակ տառապանքն էր զոր ունէր Արշամ այն անխառն երջանկութեան մէջ, զոր կը վայելէր ամուսնութենէն ի վեր։

Ի զուր կ'ըսէր կնկանը թէ իր սիրոյն ամենէն մեծ գրաւականն էր նախանձը, եւ թէ չպիտի նախանձէր երբեք եթէ ջերմագին չսիրէր։

—Սիրոյ բարձրագոյն իտէալը ամէն նախանձէ վեր ըլլալն է, կ'ըսէր Սիրանոյշ, որ սրամտութեան կողմէ տեղի չէր տար ո եւ է մէկու մը. նախանձը միշտ վիրաւորիչ բան մը ունի իրեն առարկայ եղող կնկանը համար։

—Ատա՞նկ կ'ըմբռնես, չա՛տ աղէկ, ըսաւ օր մը Արշամ լրջօրէն, երբ նորէն կը վիճէին նախանձի վրայ, ասկէ ետքը երբեք չպիտի նախանձիմ, սակայն չը զղջաս...

—Զղջա՞լ, ինչո՞ւ համար, իմ ուզածս ալ ան չէ՞ մի. քեզի չբացատրեցի՞ որ իմ ըմբռնումովս սիրոյ պակաս մը չենթադրեր չնախանձիլը։

* * *

Այն օրէն ի վեր, իր զգացողութեանցը վրայ կամքի զօրաւոր ճնշումով մը, իրաւցընէ կատարելապէս փոխուեցաւ Արշամ։

Ա՛լ առջի մարդը չէր. առջի սէրը ցուցընելով հանդերձ իր կնկանը, կատարելապէս անտարբերութեամբ կը վարուէր անոր շարժմանց նկատմամբ։ Փիլիսոփայ կտրեր էր կարծես, մէկ քանի օրուան մէջ, բառին հեգնական նշանակութիւնովը։

Առջի օրերուն մէջ, Սիրանոյշ զարմացումով տեսաւ այս փոփոխութիւնը, զոր Արշամ ա՛լ հիմա կը յաջողէր կատարեալ պաղարիւնութեամբ մը բնական հանդիսացնել։

Սիրանոյշի հոգւոյն մէջ զարմացման յաջորդեց էրկանը անտարբերութեանը կեղծիք մը ըլլալը ապացուցանելու բուռն փափաքը։

Աւելի ազատագրեալ ձեւեր առաւ, ուզեց կասկածելի երեւիլ էրկանը աչքին, իր համբաւը վտանգելու չափ առաջ գնաց, որպէս զի ստիպէ Արշամը խոստովանիլ իր նախանձը։

Սակայն երթալով փիլիսոփան կ'անըզգայանար կարծես. ոչինչ կը տեսնէր, չէր ուզեր ոչինչ տեսնել։ Կը յամառէր, կ'ամրանար իր կոյր անտարբերութեան մէջ։

* * *

Սիրանոյշ, բոլոր այս հնարքներուն անօգուտ ըլլալը տեսնելուն վրայ, ինք սկսաւ նախանձ ցուցընել, յուսալով անով փոխադարձ նախանձ շարժել էրկանը կողմէն։

Նորէն անօգուտ. Արշամ կը համակերպէր կնկանը նախանձին բոլոր արտայայտութեանց, առանց իր կողմէ որ եւ է դիտողութիւն ընելու անոր վարմունքին նկատմամբ։

Հիմա ինք իրեն դէմ կը բարկանար շատ անգամ Սիրանոյշ, ինք իր ձեռքովը առաջ բերած ըլլալուն համար էրկանը բնաւորութեանը մէջ այս փոփոխութիւնը։

Կը զգար որ էրկանը սիրոյն արտայայտութիւններէն բան մը կը պակսէր իրեն, այն առենէն ի վեր որ սկսեր էր ալ զինքը չնախանձիլ։

Քանի՛ անգամներ լացեր էր ցերեկը. եւ սակայն իր կարմրած աչքերն ալ ազդեցութիւն չէին ունեցեր էրկանը վրայ. Արշամ կը շարունակէր չհասկնալ կնկանը նեղսրտութեանը պատճառները։

Վիճակը անտանելի կ'ըլլար կոր, իրաւցնէ. Սիրանոյշի համբերութիւնը ա՛լ կը հատնէր. յաղթուած ըլլալը կը հասկնար կոր. ու հակառակ իր անձնասիրութեանը՝ ամէն վայրկեան իր պարտութիւնը խոստովանելու փափաքը ունէր։

* * *

Այն իրիկունը, երբ տուն եկաւ Արշամ, կարմրած աչքերով չէ որ դիմաւորեց զինքը Սիրանոյշ։

Ա՛լ հիմա կուլար սրտաղէտ. ու արցունքի կաթիլները խոշոր խոշոր կը գլորէին իր կամքի զօրութիւն ունեցող կնկան թուխ, զօրաւոր դիմագծութենէն վար։

Այդ արցունքներով է որ փոխանակեց բարեւի սովորական համբոյրը էրկանը հետ, ու յետոյ՝ առանց ետ քաշուելու՝ անոր թեւերուն մէջ մնաց շարունակելով իր հեծկլտուքն ու լացը։

Կարելի չէր որ Արշամ բացատրութիւն չուզէր վշտի այս ծայրայեղ արտայայտութեան առջեւ։

—Ի՞նչ ունիս, ինչո՞ւ կուլաս, Սիրանոյշ, ըսաւ. դժբաղդութի՞ւն մը պատահեցաւ մեր ընտանիքին մէջ։

—Ոչ՛, դժբաղդութիւն չպատահեցաւ, Արշամ, սակայն ես դժբաղդ եմ։

—Դո՞ւն դժբաղդ... հարցուց Արշամ վարանումով, ինչո՞ւ...

—Ինչո՞ւ...

... Ու Սիրանոյշ իր արցունքներուն մէջէն ժպտելով աւելցուց, էրկանը երեսն ի վեր նայելով.

—Ինչո՞ւ չես նախանձիր զիս։

ՆԻՐՏԱ

ԳՈՐԾ ԵՓՈՂ ՄԸ

Ը.— ԳՈՐԾԸ ՎՏԱՆԳՈՒԱԾ

(Ժամադրոյցին միջադէպը շատ գէշ ազդեցութիւն ըրած է Զարուհիին վրայ. այն համակրութեան թոյլ կապերը որոնցմով կը կարծէր կապուած ըլլալ Մարտիկ աղայի հետ, ամենքն ալ քըրըղած են. հիմա կը զգայ թէ ա՛լ անկարելի պիտի ըլլայ իրեն կենակցիլ այդ մարդուն հետ. սակայն շատ ուշ չէ՞։

Տէր Բարսեղ եկած է արդէն հինգշաբթի օր Պատրիարքարանի մէջ կատարուելիք նշանախօսութեան կարգադրութիւնները ընելու. Սահակ էֆէնտի հոն չէ եւ Թագուհի հանըմ գրեթէ բնաւ կարեւորութիւն չի տար ժամադրոյցի դէպքին։)

Տէր Բարսեղ.— Սա գործը յաջողելուն չէք գիտեր որչա՛փ գոհ կ'ըլլամ կոր. առանկ յարմար ամուսնութիւն հազարին մէյմը չըլլար, բախտ մըն էր առանկ Զարուհիին եկաւ. է՛հ, չիտակը, ինքզինքս գովել չըլլայ, ես ալ բաւական աշխատեցայ, արդէն պարտականութիւնս էր կատարեցի։ Ետքէն պիտի տեսնէք որ ի՛նչ շնորհքով, ի՛նչ մազլըմ մարդ է Մարտիկ աղան, ինչպէ՛ս գործը գիտէ, ինչպէ՛ս չիւրիւք տախտակի վրայ չխօսող մարդ մըն է։

Զարուհի.— Այո՛, այո՛, հիմակուընէ արդէն տեսանք ի՛նչ գործը գիտցող մարդ ըլլալը. առջին տեսակցութեան մէջ յայտնի ըրաւ։

Թագուհի հանըմ.— Ամա՛ն, Զարուհի, դուն ալ մէկ բանը կ'առնես կ'անցնիս. մարդը երկու խօսք աւել ըսաւ տէյի չեն դատապարտեր։

Տէր Բարսեղ, (հետաքրքիր).— Ի՞նչ կայ որ, բա՞ն մը անցաւ մէջերնիդ։

Թագուհի հանըմ.— Ճանըմ, կարեւորութիւն ունեցող բան մը չէ. Զարուհին սահաթ մը ունէր տէ, անցած օր Մարտիկ աղան կը տեսնայ գինը կը հարցնէ, «սուղ էք առեր խաբուեր էք», կ'ըսէ. իշտէ աս է եղածը։ Մեր Զարուհին հազ չէ ըներ աս խօսքերէն. նշանածները առջին տեսակցութեան մէջ առանկ բաներու վրայ չեն խօսիր եղեր... ալաֆրանկայի մէջ։ Մեր ատենը ի՛նչ աղէկ էր, տէր պապա, նշանածները իրարու հետ խօսեցնել չի կար, առանկ խնդիրներ ալ չէր ելլար մէջտեղ։

Տէր Բարսեղ.— Ամա պատմութեն մէջը Մարտիկ աղային արատ բերող բ մը չեմ տեսներ կոր, մարդը պարզապէ իր բանէ հասկցող ըլլալը իսպաթ ըրեր է

Զարուհի.— Բայց, տէր պապա, մէ չըսեր, երկուք չըսեր, կը կենայ, կ կենայ, կենէ սահաթը կենէ սահաթը։

Տէր Բարսեղ.— Ասանք պզտիկ բա ներ են, աղջիկս, ճիչ սիրտդ մի՛ հաս ցըներ ասանկ չնչին բաներու համար Գէշ խօսք մըն ալ չէ ըսեր ա՛ մարդը, խաբուեր էք ըսեր է։

Զարուհի, (վճռաբար).— Գէշ է սեր, աղէկ է ըսեր չիյտեմ, վերջապէ քու Մարտիկ աղադ շատ պայաղի մարդ կ'երեւայ կոր (Թագուհի հանըմ ծա ծուկ աղջկանը երեսը կը նայի)։ Արդէն առաջին օրէն յայտնի էր ի՛նչ ըլլալը կատարելապէս կոշտ ու կոպիտ մարդ մըն է։

Թագուհի հանըմ, (յանդիմանական) Զարուհի՛,

Տէր Բարսեղ, (անուշ, անուշ).— Աղջիկս, մենք չիյտա՞նք Մարտիկ աղայի ինչպէս մարդ ըլլալը, եթէ ըսելիք պէս ըլլար ես առանկ բան կ'առաջարկէ հայրդ մայրդ հաճութիւնն կուտայի Մենք հարկաւ յարմար դատեցինք գործը որ աշխատեցանք ու, փառք Աստուծոյ, յաջողցուցինք։ Կը վայլէ հիմա աս քու ըսածներդ, դուն խոնարհ հեզ, պարկեշտ, ազնիւ աղջիկ մըն ես պէտք է հպատակիս ծնողացդ որոշումի առջեւ որպէս զի Աստուծոյ օրհնութիւնը միշտ վրադ ըլլայ ու երջանիկ ըլլա «Որդիք, հնազանդ լերուք ծնողաց ձե րոց ի Տէր» կ'ըսէ Պօղոս Առաքեալ Դուն քրիստոնեայ աղջիկ ես, Զարուհի նոյն իսկ վիշտ, տառապանք, դժբա ղդութիւն պէտք է յանձն առնես ծն ղացդ հնազանդ մնալու համար. աշխարհ արդէն, ինչպէս Դաւիթ Մարգարէն կ'ը սէ, տառապանքի աշխարհ մըն է, բայց երանի՛ անոր որ կը համբերէ։

Զարուհի, (զայրացած).— Այդ բոլո քրիստոնէական վարդապետութիւնը ա մը ոսկի շորթելու համար է, տէր պապա եւ ես տասը փարա չեմ ի տար այդ խօս քերուն։

Տ. Բարսեղ, (պաղ արիւնով).— Զարուհի հանըմ, ինչո՞ւ սասանկ խօսքեր կ'ընէք, եւ կը կարծէք որ փարա առնելու համար ըրի աս գործը. երբեք չէ ընդունիր ատիկա. է՛հ դուք ինչ եւ ա խատութեանս արդար վարձք բան մը կուտաք եղեր, հարկաւ չեմ մերժեր, ես ալ ի փոխարէն միշտ աղօթող կ'ըլլամ ձեր երջանկութեան համար։ Անանկ չէ՞, Թագուհի հանըմ. Մենք ալ պիտի ապրինք, քահանան ալ մարդ է, ուտելիք կ'ուզէ, տասը ոսկին ձեզի համար բան մը չէ, բայց մեզի պէս աղքատի մարդոց համար մեծ բան ըսել է։

Զարուհի.— Ամօթ է, տէր հայր, ամօթ...

Տէր Բարսեղ.— Ինչո՞ւ, աղքատութիւնը ամօ՞թ է, մեր տէրը, Յիսուս, ալ աղքատ ապրեցաւ, մենք իրեն հետեւողներն ենք, աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ, կ'ըսէ Սողոմոն իմաստունը։

Զարուհի, (ոտք կ'ելլէ եւ դէպի դուռը ուղղուելով).— Ձեզի պէս անհոգի մարդու հետ խօսք չունիմ։

(Պահ մը լռութիւն)։

Տէր Բարսեղ. (առ Թագուհի հանըմ)

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (24)

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԴԱԳԱՂԻՆ ՄԷՋ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՐՈՒՍՏ ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ՆՇԱՆՏՈՒՔԸ

Թ

Իր շուրջը եւ տանը մէջ ամէն բան նորէն լռութեան մէջ թաղուեցաւ. ծառաները, լոյսերը առնելով, իրենց սենեակները քաշուեր էին, եւ տանը ճակատին վրայ դարձեալ միայն մէկ պատուհան մը կար լուսաւորուած, Սէլէսթի սենեակին պատուհանը։

Գլոտ Բրէօ ամենամեծ զգուշութեամբ վար իջաւ եւ քիչ մը առաջուան պէս նորէն թուփերուն ետին պահուըտեցաւ։

Պատին քով գնաց եւ սկսաւ անոր երկայնքը քալել, մինչեւ որ փտած դրան քով հասաւ...

Եւ դուրս պիտի ելլէր, անտառը պիտի նետուէր ու հոն, ա՛լ բռնուելու վախ չունենալով, պիտի կրնար ազատօրէն խորհիլ այն զարմանալի եւ ցաւագին տեսարաններուն վրայ, որոնց ականատես եղած էր, երբ յանկարծ ուժգին սարսռաց։

Ձեռք մը ուսին դպչելով զինքը կեցուցեր էր եւ մէկը ականջին ի վար կ'ըսէր.

—Երկու խօսք ունիմ ձեզ ըսելու, պարոն...

Կամաց մը ետին դարձաւ.— գիտէր որ քաջասիրտ էր եւ զարմանքի առաջին վայրկեանը անցնելէն ետքը՝ ամբողջ պաղարիւնութիւնը կը գտնէր։

Ու ետին դառնալով՝ դէմ առ դէմ եկաւ Պէնէտիքթի հետ, որուն ետեւէն երեւցաւ Թէրասի մարքիզին շուքը։

Պէնէտիքթ եւ Մարքիզը Գլոտ Բրէօի առջեւէն քալեցին եւ երբ երեքն ալ հասան անտառին եզերքը, Պէնէտիքթ, առանց առերեւոյթ բարկութեան, բայց շատ պաղութեամբ եւ խօսքերը յատուկ յատուկ շեշտելով, ըսաւ.

—Պարոն, այս գիշեր դիպուածաւ տեսայ որ այս պարտէզին դուռը խորտակեցիք, ներս մտաք, նախ պահուըտեցաք, յետոյ, մեծ ծառ մը տեսնելով, անոր վրայ ելաք ու հոն պահուըտեցաք, անշուշտ տունը մտնելու առիթի մը սպասելով։

—Պարո՛ն, ըսաւ Գլոտ բարկութեամբ...

—Կ'աղաչեմ մի՛ բարկանաք։ Նախ եւ առաջ ձեզ չարագործ մը կարծեցի, որ բան մը գողնալու կ'աշխատէիք, եւ ասոր համար ինծի դէմ նեղանալու իրաւունք չունիք, վասն զի այս մասին շատ դիւրին էր սխալիլ... իմ տեղս ո՛վ որ ալ ըլլար՝ այնպէս պիտի կարծէր... ճիշդ գողի մը ձեւերն ունէիք, եւ բարեկամս պահ մը մտարերեց իր ըովըլվէրին մէկ գնդակը ղրկել ձեզ...

—Ճշմարիտ է, պարոն, ըսաւ Մարքիզը խոնարհելով...

—Բայց ճիշդ այն րոպէին որ բարեկամս ըովըլվէրը պիտի քաշէր, ձեզ ճանչցայ ու զինքը կեցուցի... Կը տեսնէք որ դեռ ապրելու բաղդ ունիք եղեր...։ Ինծի շնորհակալ ըլլալու էք։

Գլոտ Բրէօ կը զգար որ բարկութիւնը կ'սկսէր ուղեղին տիրել։

Այս երիտասարդին լրբութիւնը զինքը կը զայրացնէր։

Պէնէտիքթ շարունակեց.

—Չեմ գիտեր թէ դուք ալ մեզ ճանչցա՞ք մի, պարոն տը Րիպմօն. դեռ շատ ատեն չեղաւ որ, ուրիշ առթի մը մէջ, իրարու հանդիպեցանք։

—Ձեզ կը ճանչնամ, ըսաւ Գլոտ, խօսքերնիդ մի՛ ընդհատէք։

—Շատ աղէկ, պարոն... կը տեսնեմ որ կը հասկնաք թէ մեր միջեւ բացատրութիւն մը կարեւոր է...։ Քանի որ այդպէս է, կը հաճի՞ք ըսել ինծի թէ ի՛նչպէս կ'ըլլայ որ գիշեր ատեն այս տունը կը մտնէք այսքան տարօրինակ կերպով եւ այնքան զգուշութեամբ որ, տեսնողը կրնար ենթադրել որ չարագործութիւն մը ընելու դիտաւորութիւն մը ունէիք։

—Կրնայ ըլլալ որ, ըսաւ Գլոտ խըրոխտաբար, այս պարագային մէջ իմ վարմունքս տարօրինակ երեւնայ ձեզ, բայց ի՛նչ իրաւունքով կը հարցաքննէք զիս։

—Կը հարցաքննենք նախ վասն զի ձեր այս վարմունքը տեսանք ու չէք կրնար ուրանալ, երկրորդ՝ վասն զի Պ. Շանպարանի բարեկամներն ենք։

—Չեմ հաւնիր պատասխանել ձեզ։

—Այն ատեն, պարոն, բարեկամս ու ես իւրաքանչիւրս ձեր մէկ թեւէն պիտի բռնենք ու Րըվէն տանելով՝ ոստիկանութեան պիտի յանձնենք։ Հոն պիտի ստիպուիք հարկ եղած բացատրութիւնները տալ։

Գլոտ ուսերը թօթուեց։

—Զիս պիտի բռնէ՞ք մը։ Դուք խենթեցեր էք, ըսաւ արհամարհանքով։

—Իրաւունք ունիք, կը տեսնեմ որ ազնուականի մը հետ կը խօսիմ եւ թէ այս գործը պէտք է ծածուկ մնայ նոյն իսկ այն անձին շահուն համար, որուն կը վերաբերի ամենէն աւելի։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Ըսել կ'ուզեմ թէ, պարոն, ես օրիորդ Սէլէսթ Շանպարանի նշանածն եմ եւ թէ անոր պատուին ու համբաւին վրայ հսկելու իրաւունք ունիմ. ըսել կ'ուզեմ թէ ես անմիջապէս հասկցայ որ դուք գող չէք, պարոն տը Րիպմօն եւ այս բանը հասկնալու համար բաւական եղաւ ինծի նայիլ այն ծառին, որուն վրայ ելած էիք եւ որ օրիորդ Սէլէսթի պատուհանին ճիշդ դիմացն է. անոր համար եկած էիք, զայն տեսնելու համար հոն ելեր էիք. այն աղջիկը այսօր իմ կինս կը համարուի. ապահով եմ որ ինքը մասնակցութիւն չունի այս ժամադրութեան մէջ, վասն զի իր վրայ վստահութիւն ունիմ եւ ասկից զատ՝ արդէն ծանր հիւանդ է...։ Ուստի հատուցում կը խնդրեմ ձենէ այն նախատինքին համար զոր ըրիք նշանածիս այս իրիկուն...

...մը առաջ Զարուհի հանըմը տասը ...ի խօսք մը ըրաւ, բէէ չհասկցայ ի՛նչ ...ը, բայց այնպէս կռահեցի որ ձեր ...է ինծի տուելիքին համար ըլլալու ...րուն մասին դեռ բան մը չէ՞ք ը-... Արդեօք պսակէ՞ն ետքը թէ նշա...ութեան օրը պիտի տաք ։

Թագուկ հանըմ .— Ճանըմ, հիմա ա...խօսքը ընելու տեղ՞ն է, նայինք ...ը պիտի ըլլայ, դուն Զարուհին չես ...ր, ան մէյմը միտքը բան մը դնէ ...աղ չանցնիր ։

Տէր Բարսեղ .— Տէր ողորմեա՛, ա՛լ ...է եօքը գործը կ'աւրուի՞, մեղա՛յ, ... մարդ ի՞նչ կ'ըսէ ... գալով տասը ...ին, կ'աղաչեմ չբարկանաք ըսելի...ս, բայց շատ քիչ չէ՞, Թագուկ հա..., ես ալ այսքան տարուան ձեր տա...եան եմ, Զարուհին ես եմ կնքեր, ... ուրախ օրերնուդ ուրախակից, տը...օրերնուդ մասնակից եղեր եմ, ես ... աղքատ քահանայ մըն եմ. քիչ մը ...ելի բան չէի՞ք կրնար որոշել ։

Թագուկ հանըմ .— Մենք բան մը ...որոշած, տէր պապա, խօսք մըն ... անանկ, պարզապէս ենթադ...թիւն էր ։

Տէր Բարսեղ .— Կարելի է Սահակ է...ն խօսք մը ըսած է ու Զարուհի ... անկէ իմացած է, չի՞ կրնար ըլ-... ...րդեօք մէյ մը չէ՞նք կրնար Զա...հանըմէն հասկնալ աս կէտը ։ Ո՞ւր ..., հո՞ս է ։

Թագուկ հանըմ .— Հիմա տանը չէ ...նկ խօսքերու ։

Տէր Բարսեղ .— Բայց Թագուկ հա...քանի որ Զարուհի հանըմը ինք իր...խօսքը բացաւ, աղէկ չը՞ըլլար որ ա... ալ հիմակուց կարգադրենք ։ ... է, թո՛ղ ձեր ըսածին պէս ըլլայ, ...թէ հիմա Մարտիկ աղան ... սա ... հինգշաբթի օրուան համար ը...խօսինք ։

Թագուկ հանըմ.— Կ'ուզես նէ՝ հեմեն ... մը երթար, մենք քեզի լուրը կը ...ինք ։

Տէր Բարսեղ կը մեկնի ։ Փողոցը քալած ... կը մտածէ ։ «Անիկա հաշուին մէջը ... Զարուհիին ըսած տասը ոսկին, ... խօսք մը անցեր է մէջերնին ։ ... բէէ հինգ ոսկի կը յուսայի կոր ...ին կողմէն ... ժամ մը առաջ աս ...լմնցունելու նայինք, զեռէ կը ... որ երկննալուն պէս պիտի հա...... արդէն սկսեր է ։»

ԵՐՈՏ

ԴԷՍ ՈՒ ԴԷՆ

Տասներինգ ամսու դատախազ մը ։ ...ապաշխարժ դատ մը տեսնուեցաւ ... օրերս Անգլիոյ մէջ ։ Երիտասարդ եւ ... այրի կին մը, տիկին Սոլզպրի, ... թէ սուտ յղի ձեւացած ... աղայ մը ունենալ կեղծած է իր մա...ած երկանը ժառանգութիւնը առնելու ... ։ Երբ դատը լմննալու վրայ էր եւ ... վճիռը պիտի տար, ինչպէս ..., ի նպաստ տիկին Սոլզ..., մեռնողին ազգականներէն Բովսըն ...նիքը, որ հարստութիւնը պիտի ... եթէ մեռնողը զաւակ չու..., դատարանին յայտնեց թէ այն ... երբ այրի կինը ծանուցած էր ... մը ծնիլը, թաղին մէջ աղջիկ մը նոր ծնած մէկ աղան անյայտ եղած էր եւ թէ այդ աղջկան ծննդաբերութեան միջոցին ճիշդ տիկին Սոլզպրիի բժիշկը գացած էր ։ Այս բժիշկը, տոքթ. Բաքըն, դատարան կանչուեցաւ, բայց հիւանդ պառկած ըլլալով, չկրցաւ ներկայանալ եւ գրաւոր խառնաշփոթ յայտարարութիւն մը ղրկեց ։ ասոր վրայ դատաւորը դատը մինչեւ օգոստոս երկարաձգեց ։

Բովսըններ այս երկարաձգումէն օգտուեցան ։ Գացին գտան, գաւառին մէջ, տիկին Սոլզպրիի մէկ բարեկամուհին որ այդ գործին վրայ շատ բաներ գիտէր ու թուլբերան կնիկ մըն էր ։ Այս կնկան խօսքին նայելով այրին կատարեալ խաբեբայ մըն էր, եւ այդ աղուն ծնունդը կատարեալ կեղծիք մը ։ Տոքթ. Բաքըն, հակառակ տիկին Սոլզպրիի լողոքներուն, դէպքեր պատմեց որոնք կը հաստատէին կնոջ ըսածները ։

Դատաւորը որոշապէս ի նպաստ բողոքարկուին իրաւունք տուաւ, այսինքն տասներինգ ամսեայ աղջկան զոր տիկին Սոլզպրի կը ներկայացնէր իբրեւ իր հանգուցեալ ամուսինէն ծնած զաւակ ։

Հակառակ ամենուն ենթադրութեան, երդուեալները յայտարարեցին թէ տիկին Սոլզպէրի այդ աղուն մայրը չէր, թէ իր ամուսինին ընտանիքը, իր բարեկամները եւ արդարութիւնը խաբած էր ։ Հետեւաբար Բովսըն ընտանիքը կը ժառանգէ միլիոնները եւ աղան կը մնայ առանց օրինական հանգամանքի ։

Տիկին Սոլզպէրի վերաքննութեան դիմած է ։ Առ այժմ հրաման եղած է իրեն որ Լոնտոնէն դուրս չելլայ եւ ոստիկանութեան տրամադրութեան տակ կը գտնուի ։ Երբ տրուած վճիռը նորէն հաստատուի, գեղանի այրին ուրիշ դատ մըն ալ պիտի քաշուի, այս անգամ պատժական, եւ դատապարտութիւն մը պիտի կրէ, առնուազն եօթը տարուան բանտարկութիւն, իբր խաբեբայ եւ սուտ վկայող ։

Ազգային լուրեր

Այսօր Աւստրիոյ Կայսեր ծննդեան տարեդարձը ըլլալով, Պատրիարքական Փոխանորդ Հայրը ընկերակցութեամբ Բելէկեան Տիրան էֆէնտիի՝ Պէօյիւքտէրէ երթալով շնորհաւորական այցելութիւն պիտի տան Աւստրիոյ դեսպան Պառոն Ֆոն Գալիչէի ։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1895

Կիրակի 6 Օգոստոս (Հ. Տ.)
18 » (Ն. Տ.)
Տ. Թ. Հ. ԹՈՒԱԿ. 1343
Թուական Հիճրէթի 1313 Սէֆէր 27
Ռէնէի Մալիյէ 1311, Աղուստոս 6

Տօնական

ԴՁ. Ե. զկնի Վարդավառի ։

Եւս Օր 51

Ուշադրութեամբ կարդալ 4րդ Երեսը Ս. Դաւթեանի ազդերը

Ա Զ Դ

Գծագրութեան եւ ձեռագործի հմուտ ուսուցչուհի մը պատրաստ է պաշտօն ստանձնել վարժարաններու մէջ ։ Դիմել Հայրենիքի խմբագրատունը ։

ԴՊՐ. ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շնորհակալութեամբ ընդունեցանք վերջին անգամ եղած հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Տէն Աննիկ Թ. Համամճեանէ = 1 Թօփ հասաւ
Եավրուեան եւ Իսաքուլեան էֆէնտիներէ = մեծ տուփ մը Թէյ ։
Իւսկիւտարի Ամերիկեան Քոլէճի աշակերտուհեաց ընկերութենէն ձեռամբ Միս Բաթրիքի = 5 օսմ. ոս.ի
Կիւլլապի էֆ. Կիւլպէնկեանէ — 5 օսմ. ոսկի ։
Գրիգոր » Զիլինկիրեանէ = 1 » »

Ի դիմաց Տնօրէն Ժողովին
Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան

Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
ՆՈՒՐԻԿ ՍԻՄՈՆԵԱՆ Թ. Գ. ՓԱԼԹԱՃԱՐԵԱՆ

Ա Զ Դ

Կղզւոյս Ս. Եկեղեցին, որ երկրաշարժէն ծանրապէս վնասուելով փակուած կը մնար ցարդ, այս անգամ վայելչապէս նորոգուած ըլլալով, այսօր կիրակի օգոստ. 6ին պիտի վերաբացուի ի Ներկայութեան Ս. Պատրիարք Հօր, որ ըստ խնդրանաց Խորհրդիս եւ կղզիաբնակ ազգայիններուն ջերմ փափաքով, առատուն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ժողովրդին հոգեւոր մխիթարութեանը համար ։

Կնիք Թաղ. Խորհրդոյ
Գնալը Կղզիի

Ծանօթ. Սովորական շոգենաւք ։ Կիրակէ առաւօտ Մեծ Կղզիէն մեկնող ժամ 12½ին. կամուրջէն մեկնող ժամը 1¼ին և 2¼.

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ ուրբաթ օր Համիտիէ մզկիթին մէջ ։ Միջօրէին, Վեհ. Սուլթանը փառաւոր հանդէսով գնաց նոյն մզկիթը, ուր կատարելէ յետոյ ուրբաթի աղօթքը, կայսերական պալատ վերադարձաւ ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին աւստրիական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, հոլանտական դեսպանատան գործակատարը, իտալացի Զերմոնթօ դուքսը, որդին, փեսան ու մայրաքաղաքիս իտալական փոխ-հիւպատոսը, պելժիական դեսպանատան առաջին թարգմանը, հոլանտական փոխ-հիւպատոսը, Էտիրնէի հելլենական հիւպատոսը, Պ. Վինսընդ Բոյլարտ, Համպուրկցի այն երկու խմբագիրները որոնք հետիոտն ուղեւորութիւն մը կը կատարեն, եւ յիսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկ ։

Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Իզմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանքին ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ. Ուրբաթ օր Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, աւստրօ-հունգարական դեսպան Պառոն Ֆոն Գալիչէ պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու ։

ՊԱՐՍԻՑ նոր դեսպան Միրզա Մահմուտ Խան երէկ կէս օրէն յետոյ մայրաքաղաքս եկաւ ։ Կայարանին մէջ իրեն կը սպասէին դեսպանատան եւ հիւպատոսարանին պաշտօնէութիւնը եւ պարսից գաղթականութեան երեւելիները ։

Միրզա Մահմուտ Խան ուղղակի դեսպանատունը գնաց ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ գործակատար Պ. Տիմիթրոֆ որ երկու ամսէ ի վեր Կ. Պոլսէն բացակայ էր, երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմը Պոտրումէն Սթանքէօյ գացեր է ։ Մէկ մասը Սամոս հանդիպեր է, ուրկից ամենքն ի միասին Սագըզ ուղեւորեր են ։

Նաւատորմը Ուրլա հանդիպելէ յետոյ Պիրէոն ու Ֆալեր պիտի երթայ ։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Ասաֆ Սաատուլլահ պէյի մարմինը ուրբաթ առաւօտ մայրաքաղաքս բերուեցաւ աւստրիական շոգենաւով ։ Դեսպանատան իմամը՝ Հիլմի էֆէնտի՝ կ'ընկերանար դագաղին ։ Մարմինը Անատոլու Հիսար տարուելով ամփոփուեցաւ տեղին գերեզմանատան մէջ ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. Ալասոնիայէն կը գրեն թէ հելլենական հիւպատոս Պ. Ֆոնթալիոս Յունաստան երթալու համար ուղեւորած պահուն, աւազակներու խումբ մը վրան յարձակեր եւ ուզեր է զայն լեռը տանիլ, սակայն հիւպատոսին ընկերացող ոստիկան-զինուորները աւազակներուն պետը սպաններ եւ խումբն ալ ցրուեր են ։

ԳԱՄԹԼՄՈՒՆԻԻ Թաթայ գաւառակի Զաքըր աւանին մէջ վերջերս հրդեհ ծագելով բոլոր շէնքերը այրեր են ։ Տեղին երեւելիներէն Մէհմէտ էֆէնտի բոցերուն մէջ մնալով մեռեր է ։ Մէկ քանի հոգի ալ վիրաւորուեր են ։

ԻՑՆԷԿԷՕԼ գաւառակին Ելմալըճան պաշտօնեայ Յովհաննէս էֆէնտիի հաշիւներուն մէջ բաց մը տեսնուած ըլլալով, կ'ըսէ Սապահ, պաշտօնէ դադրեցուցուած եւ իրեն նկատմամբ հարկ եղածն ի գործ դրուելու վրայ է ։

ԽՈԼԵՐԱՆ. Խարբերդի Հիւսնիմանսուր գաւառակին մէջ, մինչեւ օգոստոս 3, հինգ օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք չէ պատահած ։

—Օգոստոս 2էն 3, Տիարպէքիրի մէջ քոլերայէ ինը դէպք եւ հին ու նոր բռնուածներէն ութ մահ ։

Սեւերեկի մէջ, յուլիս 31էն օգոստոս 1, քոլերայէ չորս դէպք եւ առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ ։

—Օգոստոս 3ին, Ատալիայի մէջ առաջուան բռնուածներէն երկու մահ ։ Օգոստոս 2ին մէկ դէպք իմաց տրուած է, որ յուլիս 31ին պատահած էր ։

—Յուլիս 21էն 30, Հաճընի մէջ վեց դէպք եւ առաջուան բռնուածներէն երկու մահ ։

Բաեասի մէջ յուլիս 31ին, մէկ դէպք ու մէկ մահ ։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Մնակեան էֆէնտիի օսմ. թատերական խումբը այս գիշեր Նշան Թաշի Օրօրա թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ ԳԱՄԷԼԵԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆ տամ 5 արար. որուն պիտի յաջորդէ զաւեշտ մը, ի նպաստ խումբին «սիւֆլէօռ» Արտաշէս էֆէնտիի ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Շաբաթ 5 Օգոստոս

Ընթացք [illegible]		
[illegible] Լոնտոնի վրայ		110
» » Բարիզի		22 97½
[illegible]		
[illegible]		28 15
[illegible]		28 17
[illegible]		
[illegible]		
Ընթացք [illegible]		
[illegible] A.		65 50
» » B.		43 75
» » C.		27 75
[illegible]		
[illegible]	ֆր.	143 25
[illegible]	ոսկի	10 70
[illegible]		2 34
Օսմ. Ապահովագր. ընկերութեան	ոսկի	7 60
[illegible]	»	3
[illegible]	»	11 10

Ընթացք [illegible]

[illegible] ոսկի	100 —	20 ֆրանք	87 25
[illegible]	108 12	Անգլ. ոսկի	110 15
[illegible]	102	[illegible] ոսկի	107 28
[illegible]	38	Իմբերիալ	90 12
[illegible]	18 —	[illegible]	51 21
[illegible]	8 —	[illegible]	8 48

Հարաւային Աֆրիկէի
Ոսկեհանքի բաժնետոմսեր
Գնենք ու ծախենք հոս
[illegible]
Crœusus deep,
West Rand Mines,
Sheba.
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolidated etc. etc.
[illegible]

ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Վաւերացեալ Ուսմ. Խորհրդէն եւ հաստատեալ Կրթ. Նախարարութենէն

Հեղինակութիւն
ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Անդամ Պետական Խորհրդի Նախագահ ատենի խմբագրական դիւանին եւ ուսուցիչ Օսմ. Պարս. Արաբ. լեզուաց եւ Օսմ. Գրագանութեան եւ գեղագրութեան

Տարրական Նախակրթարանաց
Բարձրագոյն Դասընթացք (2 տարի)

Ն... [illegible] ճեշտ արդի գրական [illegible] պատրաստուած, ընտիր ձեռագիր [illegible] պաշտօնական եւ ոչ-պաշտօնական [illegible] Գրուշ 3

Բեննիմաճի գրական վէ պէրակեէ. Բ. Տարի. Կը պարունակէ գրական ընտիր արձակ եւ ոտանաւոր, [illegible], բերականական [illegible] Գրուշ 2

Իրավ... [illegible] Օսմանի տեսական եւ գործնական [illegible] Գրուշ 5

Մէկդ եախոռ Խուրուբը Օսմանիյէ (Օսմ. Գեղագրութեան 5 տետրեր)։ Հատը 30 փրդ.

Տարրական Նախակրթարանաց
Միջին Դասընթացք (2 տարի)

Նոր Քերական Օսմ. Լեզուի, Տպագիր եւ ձեռագիր։ Առաջին օրէն գրել կարդալ կը սորվեցնէ. Գրուշ 1

Բեննիմաճի գրական վէ պէրակեէ Ա Տարի. Ընտիր ընթերցարան։ Գրուշ 1½

Իւսաի խիլա եախոռ Տօղրու եազմագ ուսուլը = Ուղղագրութիւնը խիստ դիւրացնող մէթոտ ։ Գրուշ 3

Բարձրագոյն Նախակրթարանաց
համար

Նիւմունէի էսկիյիարը Օսմանիյէ վէ մաչիւմարը Սարֆիյէ. Գրուշ *

Հեղինակին հասցէն
Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճամբէսի Թիւ 76
1=6

Ա Զ Դ

Օտար լեզուաց հմուտ, առեւտրական գործոց տեղեակ եւ տոմարակալութեան եւ թղթակցութեան վարժ եւ փորձառու անձ մը կը փափաքի պաշտօն ստանձնել վաճառատան մը մէջ ։

Դիմել Հայրենիքի խմբագրատունը
4—5

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ

Առողջութեան անվնաս սիկարի թուղթ փնտռողները գործածելու են «ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ» կոչուած թուղթը, որու կափարիչին վրայ արեւ մը կայ՝ մէջ առը BON բառով եւ կը գտնուի ամէն ծխավաճառի քով ։ 37-50

...ըսով եմ որ դուք պատուաւոր մարդ ...ք եւ առաջարկութիւնս պիտի ըն...իք իբր պատուաւոր մարդ, առանց ...ելու զիս որ ձեզ առնեմ բուն մի...ներ, որոնցմէ չեմ ախորժիր ։

—Լա՛ւ, ըսաւ Գլոտ գլուխը վեր առ...ով ։ Սէլէսթի համար եկած էի հոս, ... զի կը սիրեմ զայն. ան ձեր կինը ... ըլլայ. ուստի կ'առնեմ ձեզ...

—Շա՛տ աղէկ, կը տեսնեմ որ անկեղծ ...։ Հիմայ ուրիշ բան չի մնար մեզ, ... թէ զիրար մեռցնել ։ Բայց պէտք ... այս մենամարտութիւնը ծածուկ մ..., այնպէս պէտք է եւ այնպէս կ'ու... պէտք չէ որ Սէլէսթի անունը ա... ։ Երկուքնուս համար ալ մէյմէկ ... բաւական են, անանկ վկաներ, ... վրայ ապահով ըլլանք ։ Ատրճանակով պիտի մենամարտինք՝ իրարմէ ... քայլ հեռուն կեցած. ատրճանակներէն միայն մին լեցուն պիտի ըլլայ. ... առաւ կանուխ. սահմանագլուխը ... շատ մօտ է ։ Այս պայմանները կ'ընդունի՞ք ։

—Կ'ընդունիմ ։ Առտուան ժամը չոր...ին Ֆօն — ա՛Արէօբ քառուղին կը սպա...եմ ։ Հոն մեզ անհանգիստ ընող չըլլար ։

Ծուրա կերպով մը զիրար բարեւեցին ու զատուեցան ։

. . . .

Սէլէսթ, որ պատուհանէն իյնալով՝ մարմինին քանի մը տեղը սկօթուեր էր միայն, իր նուաղումէն կը սթափէր եւ անհասկնալի ձայնով մը կը մռմռէր.

—Ջո՜ւր, ջո՜ւր, կը խնդրուիմ ։

Եւ Սարա, քանի մը հատիկ ճերմակ փոշի ձգելով գաւաթ մը ջուրի մէջ՝ անոր տուաւ ։

Սէլէսթ մէկ ումպով խմեց ։

Երրորդ անգամն էր որ թոյն կը կլլէր...

Սարա ապահով էր որ վերջինն պիտի մեռնէր...

Ժ

Ստիպուած ենք պահ մը մէկ կողմ ձգել Սէլէսթը, Գլոտը, Թէրաստ մարքիզն ու իր խաւարային դաւերը, խօսելու համար նոր անձի մը վրայ, որ քիչ մը ետքը մեր պատմութեան էն կարեւոր դերերէն մին պիտի կատարէ ։ Եւ միանգամայն պարտաւոր ենք քանի մը օր ետ դառնալ ։

Շանպարանի ամարանոցը տեղաւորուելէն երկու երեք օր ետքը, գրեթէ տասնըութը տարեկան աղջիկ մը, Բարիզ, Լա Պրիւյէր փողոցի տուներէն մէկուն չորրորդ յարկը եւ բակին վրայ նայող սենեկի մը մէջ առանձին՝ կար կը կարէր ։

Կէս օրը երկու ժամու չափ անցեր էր եւ կ'երեւնայ որ այդ գեղանի աղջիկը ժամերուն մեծ ուշադրութիւն կ'ընէր, վասն զի ամէն վայրկեան իր անձկալից աչքերը կը դարձնէր վառարանին մարմարէ ժամացոյցին վրայ ։

Ժամը երկուքը զարկաւ, յետոյ երեք, ապա չորս ։

Երբ չորս զարկաւ, աղջիկը ա՛լ չդիմացաւ, կարը ձգեց ու ոտքի ելաւ ։

—Ինչո՞ւ չեկաւ, մրմնջեց, արդեօք դժբաղդութի՞ւն մը պատահեցաւ իրեն ։

Այս անհամբեր համարձակ դէմքով, կորովի դիմագծերով, կրակի պէս փայլուն սեւ աչքերով գեղեցիկ թուխ աղջիկ մըն էր. հասակը միջակ, բայց վայելուչ եւ քաջակազմ էր. ուսերը լայն եւ ազդրերը լեցուն էին ։

Այս աղջիկը Ժան Լըրիւ կը կոչուէր, եւ մարքիզին սպաննած ոստիկանին աղջիկն էր ։

Մայրը իր ծնելէն երեք օր ետքը մեռեր էր արգանդի տենդէ մը եւ հօրը սպաննուելէն յետոյ բոլորովին առանձին մնալով, իր վրայ կը հսկէր Բօրանթէն անունով ուրիշ ոստիկան մը, որ ապահովութեան վաշտին մէջ տասնապետ էր ։

Այս Բօրանթէնը Լըրիւի բարեկամն ու պաշտօնակիցն էր եւ Լըրիւ, մեռած ատեն, աղջիկը անոր յանձնարարեր էր ։

Այն ատեն Բօրանթէն գրեթէ երեսուն տարու էր եւ Ժան հազիւ տասը տարուկար ։

Բօրանթէն ի սկզբան այն աղջիկը զաւկի պէս սիրեց, յետոյ, երբ քիչ մը մեծցաւ, քրոջ պէս ։

Լըրիւի եղերական մահուընէն ետքը ոստիկանութեան պաշտօնէութիւնը անոր աղջկան վիճակին վրայ հոգածութիւն ունեցեր եւ անոր թոշակ մը յատկացուցեր էր, որով կ'ապրէր ։

Բօրանթէն ալ անոր դաստիարակութեան հոգը ստանձներ էր ։

Երբ Ժան Լըրիւ տասնեւութը տարու եղաւ, Բօրանթէն, որ երեսունեւութ տարու էր, սկսաւ նշմարել որ Նորատի աղջկան նկատմամբ իր զգացումը քիչ մը փոխուած էր քանի մը տարիէ ի վեր. տարակոյս չկայ որ դարձեալ առաջուան չափ կը սիրէր զայն, բայց միեւնոյն կերպով չէր սիրեր ։

Մէկէն ի մէկ նշմարեր էր որ Ժան վերջին աստիճան հրապուրիչ ու ըղձալի սիրուն աղջիկ մըն էր եւ իր սիրտը, որմէ յոյսը շատոնց կտրած էր, ինչպէս որ կ'ըսէր ատենով, սկսեր էր աւելի շուտ եւ աւելի ուժով բաբախել...

Եւ սկսեր էր բարեկամին աղջիկը սիրել ։

Սիրել, այո՛, անանկ սիրով մը, որուն մէջ հայրական գորովի, եղբայրական բարեկամութեան եւ միանգամայն ճշմարիտ սիրոյ խառնուրդ մը կար ։

Բայց Բօրանթէն, որ սուրի մը պէս քաջ էր, որ երբեք մահուան առջեւ չէր տժգունած եւ ոչ ալ վտանգներու առջեւ խառնուած, Բօրանթէն, այն ոստիկանը որմէ կը սարսափէին մեծ քաղքին բոլոր չարագործները, Բօրանթէն վերջին աստիճան երկչոտ էր ։

Ուստի Ժանը ծածուկ սիրեց ։

Եւ Ժան, որուն սիրտը ուրիշ սիրով մը լեցուն էր, անոր սէրը չէր նշմարեր ։

Վասն զի ինքն ալ մէկը կը սիրէր. իր սիրտն ալ բացուեր էր այն օրէն ի վեր որ քանի մը անգամ պատահեր էր անուշ նայուածքով սիրուն երիտասարդի մը, որ կարծես թէ զինքը դիտելով չէր կշտանար ։

(Շարունակելի)

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, շնչի կարճութեան. շնչարգելութեան դէմ եւ այլն

Այս Թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն մը ունի անմիջապէս սփոփելու Հարբուխը, Հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնը եւն. Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացընելով։

Կոկորդի անհաճոյ խուխուռմներով գիշեր ցերեկ հազցող եւ իրենց հանգիստը կորսնցնող անձինք անմիջապէս կը հանգստանան եւ ընդհանրապէս մէկ շիշը բաւական է հիւանդութիւնը բուժելու համար։

Այս աննման դեղը հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ տարազաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

«Ստորագրեալս, Թուրշունճը Հազզը էֆ. բնակեալ ի Պոլիս, Տօլմա-պաղչէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով ամենէն համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ ստակ վատնեցի, բայց օգուտ մը չտեսայ, ընդհակառակն հիւանդութիւնը օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ դիպուածաւ քանի մը բարեկամներ խորհուրդ տուին ինծի որ դիմեմ Կալաթա, Վօյվօտայի պահականոցին քով Թիւ 95-97 Գ. Էտ. Քարուանայի անգլիական վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ երեք ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք մը կը համարիմ ինծի։

Կ. Պոլիս, 4 ապրիլ 1892

Ստորագրեալ ԷՍԱՏ ՀԱԳԳԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմոնտ Քարուանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վօյվօտա փողոց, Թիւ 95-97 ը գտնուի նաեւ բոլոր լաւ դեղարաններ եւ դեղավաճառաց քով։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ
ԳԱՐԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿ

Կալաթա, Գէօյիւք Միլլէթ խան Օսմ. Թղթատան վրայի յարկը

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Բերա Մեծ-Փողոց. Թիւ 362 եւ 364 (Սէնթ Անթուանի Եկեղեցիին դիմաց)

Եւ Սթամպօլ Զօրապճի խան, Հաճի եւ Մոցցա որդի վաճառատան վրայ

Այս մասնաճիւղը զոր հաստատեցինք մասնաւորապէս մեր Բերայի եւ շրջակայից յաճախորդաց փափաքանաց պատասխանելու համար, կը պարունակէ մեր Կալաթայի կեդրոնական տան ամէն տեսակ ապրանքները եւ ի մասնաւորի արդուզարդի վերաբերեալ ընտիր ընտիր առարկաներ միշտ պահելով մեր սկզբունքը՝ աժան ծախել շատ ծախելու համար։ Մեր Պերլինի եւ Վիեննայի գործարանները, ինչպէս նաեւ Բարիզի եւ Լոնտրայի տուները ամէն կերպիւ կը դիւրացնեն մեր գործառնութիւնները մեզ հայթայթելով աժան եւ լաւ ապրանքներ ամենուն հետ մրցելու կարող։

Զոկալի տուներու եւ ամառուան եղանակի առթիւ նորանոր վաճառքներ հասան կանանց, օրիորդաց եւ տղոց համար ամէն տեսակ զգեստներ վերջին աստիճան աժան գնով։ Մեծ մթերք գուլպաներու, քրավաթներու, չապիկներու, Թաշկինակներու, հովանոցներու, տղու գլխարկներու, ֆրանսական եւ անգլիական տուներու եւ այլն։

Մասնաւոր ճիւղ չափի վրայ շինուելիք հագուստներու համար կերպասներու.

ՎԱՃԱՌՈՒՄՈՒՆՔ ԲԱՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ — ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ՈՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հիմնեալ 1828

Հաստատեալ ի Բարիզ իր կեդրոնատեղին, Վանտ Փողոց, թիւ 15

Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունն՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։

AYER'S PILLS

ԱՅԷՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐԸ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԴԵՂԸ

Որ կը բուժէ

Գլխու ցաւը, սնդութիւնը, դժուարամարսութիւնը եւ լեարդի հիւանդութիւնները

Բոլորովին բուսական եւ դիւրամարս են

Այէրի դեղահատները ծածկող շաքարէ բարակ խաւը անմիջապէս կը հալի, երբ ստամոքսը հասնի, որով դեղհատին բոլոր տարրերը անմիջապէս կը ներգործեն։ Այէրի դեղահատները ճամբորդներու կամ ընտանիքներու համար աշխարհի լաւագոյն դեղն են իբր մաքրողական։

ԱՅԷՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐԸ մեծագոյն վարձատրութեանց արժանացած են աշխարհի մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ։

Կը գտնուի դեղագործներու եւ դեղավաճառաց քով։ Ընդհանուր մթերանոց Տր. Այէրի դեղերուն Գ. Էտմ. Քարուանայի անգլիական վաճառատունը, 95 եւ 97, Եւիքսէք գալտըրըմ, Վօյվօտայի պահականոցին մօտ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1852)

Նորանոր գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։

Կատարելագործեալ եղանակաւ, (առանց արմատները հանելու) նոր, ճաշակաւոր, եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման ընականի, դիմքի ձեւաւորութիւն, ([illegible]), ծամելութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

«Սկօրպիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ քմեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ակցանի մը միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, Եանիի գերեզմանատան վրայի յարկը ճիշդ Զապաքճեանց դեմը)։

Յ. Գ. — Գաւառացի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Արիստովելի փողոց ամէն օր։

THE PATRIOTIC
ԲԱԴՐԻՕԴԻՔ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնուած ի Տըպլին 1824 ին

Դրամագլուխ	1,500,000 անգլ. ոսկի
Տարեկան եկամուտի քան	200,000

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ.— Վնասները կը վճարուին փութով եւ առատաձեռնութեամբ

Ընդհանուր գործակալք ՊԷՅՔԸՐ եւ ԷՏՈՒԱՐՏՍ
Քամեարճըլար խան, Պահչէ-գաբու, Ստամպոլ

Դեր գործակալք ՄԻՀՐԱՆ ՍԱՐԸԵԱՆ
Ն. Համբարեան Ճառաէսի Ստամպոլ

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Եպրէմ խան, Ղալաթիա

ՐԷՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔ

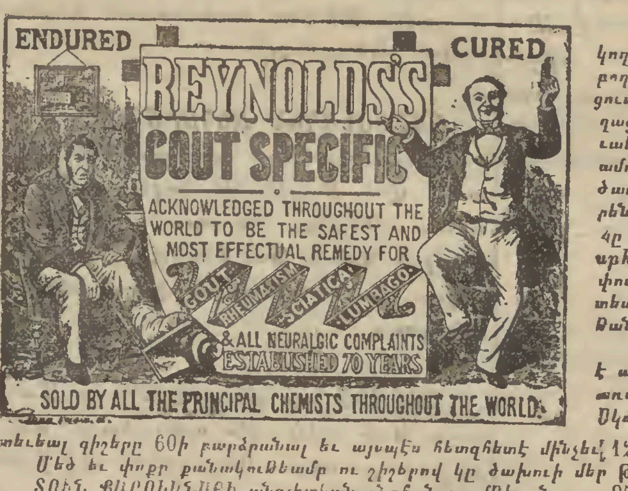
ENDURED
CURED
REYNOLDS'S
GOUT SPECIFIC
ACKNOWLEDGED THROUGHOUT THE WORLD TO BE THE SAFEST AND MOST EFFECTUAL REMEDY FOR
GOUT
RHEUMATISM
SCIATICA
LUMBAGO
& ALL NEURALGIC COMPLAINTS
ESTABLISHED 70 YEARS
SOLD BY ALL THE PRINCIPAL CHEMISTS THROUGHOUT THE WORLD.

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւը եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Ամբողջ աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնելը բաւական է քանի մը ժամուան մէջ զգալի ամոքում մը յառաջ բերելու համար։ Մեծամեծ բժիշկներ սաստիկ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտրայի նշանաւոր Տր. Տէյլի կը գրէ. «Քիչ մը ատէն Րէյնօլտի Կութ սփէսիֆիքը տուի հիւանդներուս եւ կը փութամ ըսելու որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասիկայ շատ Թանկագին ու ազդեցիկ դեղ մըն է։»

ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորով, պառկելէ անմիջապէս առաջ ու առանց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։

Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյի միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՆ ՔԱՐՈՒԱՆԱՅԻ անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Եւիքսէք Քալտըրըմ, Վօյվօտա Կալաթա Շիրքէթի Թրամվայներու կայարանը պահականոցին քով։

ԾԱՆՕԹ.— Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական ու ամերիկեան դեղեր։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1887ին է որ առաջին անգամ տեսաւ Իտմանը Աթֆալ (ՎԱՐԺՈՒԹ ՄԱՆԿԱՆՑ) անուն գիրքը՝ որ կոչու էր յեղաշրջել Տաճկախօս գաւառ մէջ Հայ լեզուի ուսման դրութիւննե այնպէս որ հազիւ քանի մը տարու մէջ արդէն հայախօս սերունդ մը հասած

Հեղինակը երկար տարիներ իբրեւ ուսուցիչ պաշտօնավարած ըլլալով Տաճկախօս Գաւառաց մէջ, անձամբ տեսած ուսումնասիրած է կենսական պէտք (այն է Տաճկախօս գաւառաց մէջ լեզուի ուսումը ծաւալելու պէտքը)՝ այնմ ձեռնարկած է յօրինել, իր ստա ցած փորձառութեան համաձայն, լեզուի ընթացքը՝ ի պէտս Տաճկախօ Հայոց՝ որ կը բաղկանայ երեք մասերէ

ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ
ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
1895, էջ 112, մեծադիր

Առաջին գիրք Տաճկախօս տղոց, որ եւ գիրերն կերպով կ'աւանդէ բառ որոնցմով մանուկը կը վարժուի կազմե խօսքեր։ Փոխադարձ Թարգմանութիւններով, բառերու վրայ այլ եւ այլ նախա կան կրթութիւններով, մտամարզական եւ իրագիտական հրահանգներով, տես կական ոտանաւորներով՝ առանց ձան րանալու՝ նոյն իսկ զուարճալի եղա կով մանուկ աշակերտը կ'ուսանի Թերցանութիւն, Թարգմանութիւն, ար րական գիտելիք լեզուի.— բայց զար մանալին այն է որ քանի մը ամսուան մէջ տղեկը կը սկսի արդէն Հայերէն խօսելու։ Այս էր արդէն գրքուկին նպա տակը։ Ձեռք բերուած արդիւնքը իրա կան եւ վաւերական է, Պատ. Ուսուցիչներու վկայութեամբ եւ վիճակագրական տեղեկութիւններով։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ
ԵՐՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
1894, էջ 208, մեծադիր

Այս Բ. մասին մէջ է որ կը փայ մեթոտին առաւելութիւնները. մտքին համապատասխան նիւթերով Թերցանութեան կը վարժեցնէ, միան գամայն իրագիտութեան, մտամարզու թեան եւ այլ կարեւոր գիտելիքներու, բարոյական սկզբունքներու կ'ընտելա ցընէ, լեզուին հետ կը կրթէ նաեւ միտք եւ սիրտը։— Ամէն էջի ներքեւ կը գտնուին հրահանգներ որոնց մէջ է մեթոտի գաղտնիքը։ Հաստատ գիտցէք որ, եթէ այդ հրահանգները պէտք եղած խնամքով կատարել տաք, Տաճկախօս մանուկը ան պատճառ հիմնապէս սորված պիտի ըլլայ Հայերէն կարդալ, հասկնալ, խօսիլ եւ նոյն իսկ շարադրել։

ԵՐՐՈՐԴ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ
(Քիչ օրէն լոյս կը տեսնէ Գ. տպագրութիւնը)

Այս երրորդ մասը՝ իբրեւ ընթերցանութեան գիրք, անհրաժեշտ առաւելութիւններ կ'ընծայէ։ Եւ նախ կարեւոր է գիտնալ թէ Երրորդ Վարժութիւն ընդունուած եւ մեծապէս օգտակար եղած է ոչ միայն տաճկախօս՝ նոյնպէս եւ հայախօս գաւառներու եւ Պոլսոյ լաւագոյն դպրոցներուն մէջ։ Կը պարունակէ բարոյագիտական, իրագիտական եւ մտամարզական եւ այլ պիտանի նիւթեր՝ ընթերցանութեան համար։ Պարզ ընթերցարան մը չէ այս գիրքը, եւ աշակերտը զայն չպիտի կարդայ մեքենական կերպով, հապա՝ հետաքրքիր նիւթերուն իմաստին պիտի Թափանցէ, եւ գիտակցաբար պիտի առաջդիմէ, ստանալով մտքի եւ սրտի մշակութիւն, իմացական կարողութեանց զարգացում եւ բազմակողմանի հմտութիւն գործնական եւ կարեւոր գիտելիքներու՝ Քերականութիւն, Մտամարզութիւն, Իրագիտութիւն, Քաղաքային Գիտութիւն եւն. եւն։ Պիտի կատարէ մտաւոր, գրաւոր եւ բերանացի մարզանքներ, լեզուի եւ ստուգաբանութեան, համանիշներու, հականիշներու, նմանաձայններու վրայ, վերլուծութիւն իմաստի, ոճի եւլն։

Ընդարձակ Նախակրթութեան Հայ լեզուի
(ի պէտս հայախօս գաւառաց)

ԸՆՏԵԼԱՐԱՆ ՀԱՅ ԼԵԶՈՒԻ
Պատկերազարդ եւ խոշորագիր

Առաջին գիրք այբուբենէն ետքը՝ (Ի մօտոյ լոյս կը տեսնէ Բ. տպագրութիւնը) Բոլորովին նոր մեթոտով փոքրիկ մանուկները կը վարժին ընթերցանութեան. առարկաներ եւ էակներ, կենդանի եւ բոյս, գործիք եւ պիտոյք խումբ խումբ կը ներկայանան աշակերտին որ այդ զննութեամբ որոշ եւ ամփոփ գաղափար կ'ունենայ իրեն մօտ եւ ամենէն կարեւոր բաներուն վրայ, որոնց Թիւը հետզհետէ կրնայ աւելնալ քանի լայննայ իր միտքը։ Հարցումներու շնորհիւ իր ծանօթութիւնները կ'աւելնան առարկաներու գործածութեան, յօրինման եւ այլ հանգամանքին վրայ։

ՓՆՋԱԿ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԵՒ ԽՈՇՈՐԱԳԻՐ
Բ. տպագրութիւն 1895, էջ 48

Արձակ եւ ոտանաւոր փոքրիկ հատուածներու վրայ մանուկները կը վարժին ընթերցանութեան եւ արտասանութեան. նիւթերն են շա՛տ պարզ եւ փոքրիկ տղոց ընտանի. լեզուն՝ նոյնպէս։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ

1895, Յունիս 26էն (հ. տ.) սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ		ճմրր. Թ. 6 առտ.	խառն. Թ.34 առտ.	ճմրր. Թ. 8 առտ.	ճմրր. Թ.10 առտ.	ճմրր. Թ.12 առտ.	ճմրր. Թ.14 առտ.	ճմրր. Թ.16 առտ.	ճմրր. Թ.18 իրկն.	խառն. Թ.36 իրկն.	ճմրր. Թ.20 իրկն.	ճմրր. Թ.22 իրկն.	ճմրր. Թ.24 իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Գ.Քէօյի կամուրջէն	մեկն.	10 40	11 00	1 10	2 15	3 25	4 15	5 5	6 35	7 30	9 35	10 30	11 35
Հայտար Բաշա	ժամ.	11 05	11 25	1 35	2 40	3 50	4 40	5 30	7 =	7 55	10 =	10 55	12 —
» »	մեկն.	11 12	11 45	1 45	2 48	4 —	4 45	5 40	7 10	8 10	10 7	11 5	12 8
Գըզըլ Թօփրաք	»	11 19	— —	1 52	2 55	4 7	4 52	5 47	7 17	8 19	= =	11 13	12 15
Ֆէնէր Եօլու	»	11 25	— —	1 56	3 1	4 11	4 56	5 51	7 21	8 24	10 16	11 18	12 19
Կէօզ Թէփէ	»	11 30	— —	2 1	3 6	4 16	5 1	5 56	7 26	8 30	= =	11 24	12 24
Էրէնքէօյ	»	11 36	12 2	2 5	3 9	4 23	5 4	6 1	7 32	8 37	10 24	11 30	12 29
Գօսթանճը	»	11 45	12 12	2 13	ժմմ.	4 31	ժմմ.	6 10	7 41	8 47	10 31	11 42	12 38
Մալթէբէ	»	11 58	12 26	2 25		4 42		6 22	7 53	9 —	10 41	11 53	12 49
Գարթալ	»	12 9	12 42	2 37		4 55		6 35	8 6	9 16	10 52	12 5	1 1
Բէնտիք	ժամ.	12 17	12 52	2 45		5 3		6 43	8 14	9 26	11 =	12 13	1 9
»	մեկն.		1 2										
Թուզլա	»		1 28							9 38			
Կէպզէ	»		1 51							10 3			
Տիլ Իսքէլէսի	»		— —							10 30			
Թաւշանճըլ	»		2 25							10 56			
Հէրէքէ	»		2 43							11 10			
Եարըմճա	»		3 4							11 31			
Թիւթիւն Չիֆթլիկ	»		3 18							11 54			
Տէրինճէ	»		3 29							12 10			
Իզմիտ	ժամ.		3 44							12 22			
»	մեկն.		3 59							12 38			
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»		4 38										
Սարանճա	»		5 11										
Ատաբազար	»		5 38										
Կէյվէ	»		6 27										
Ագհիսար	»		6 53										
Մէքէճէ	»		7 28										
Լէֆքէ	»		7 58										
Վէզիր Խան	»		8 36										
Պիլէճիք	ժամ.		9 20										
»	մեկն.		9 32										
Քարաքէօյ	»		10 44										
Պօզէիւք	»		11 25										
Ինէօնիւ	»		12 12										
Զուգուր Հիսար	»		12 42										
Էսկի Շէհիր	ժամ.		1 20 իրկն.										

Ֆէնէր-Պահչէյի գծին առջեւ Ֆէնէր-Պահչէյի կառախումբերը 16, 18, 36, 20, Թիւ կառախումբերը պիտի դիմաւորեն

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ		ճմրր. Թ. 1 առտ.	ճմրր. Թ. 3 առտ.	ճմրր. Թ. [illegible] առտ.	խառն. Թ.31 առտ.	ճմրր. Թ. 7 առտ.	ճմրր. Թ. 9 առտ.	ճմրր. Թ.11 առտ.	ճմրր. Թ.13 իրկն.	ճմրր. Թ.15 իրկն.	ճմրր. Թ.17 իրկն.	խառն. Թ.33 առտ.	ճմրր. Թ.19 իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	վ. ժ.
Էսկի Շէհիրէն	մեկն.											9 45	
Զուգուր Հիսար	»											10 24	
Ինէօնիւ	»											10 58	
Պօզէիւք	»											11 35	
Քարաքէօյ	»											12 11	
Պիլէճիք	ժմմ.											1 1	
»	մեկն.											1 11	
Վէզիր Խան	»											1 50	
Լէֆքէ	»											2 29	
Մէքէճէ	»											3 3	
Ագ Հիսար	»											3 31	
Կէյվէ	»											3 58	
Ատա Բազար	»											4 54	
Սապանճա	»											5 12	
Պիւեիւք Տէրպէնտ	»											5 41	
Իզմիտ	ժմմ.											6 18	
»	մկնմ.				10 45							6 33	
Տէրինճէ	»				11 3							6 49	
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»				11 14							6 59	
Եարըմճա	»				11 32							7 14	
Հէրէքէ	»				12 5							7 40	
Թաւշանճըլ	»				12 19							7 53	
Տիլ Իսքէլէսի	»				12 30							—	
Կէպզէ	»				1 2							8 34	
Թուզլա	»				1 27							8 57	
Բէնտիք	ժմմ.				1 50							9 19	
»	մկնմ.	10 35	11 38	12 33	1 58		3 40		5 36	7 32	9 5	9 27	11 11
Գարթալ	»	10 44	11 47	12 44	2 10		3 49		5 45	7 41	9 15	9 43	11 20
Մալթէբէ	»	10 55	11 59	12 56	2 27		4 1		5 57	7 54	9 26	10 1	11 31
Գօսթանճը	»	11 5	12 11	1 7	2 41		4 12		6 9	8 5	9 37	10 15	11 41
Էրէնքէօյ	»	11 14	12 18	1 19	2 52	3 27	4 22	5 14	6 19	8 15	9 46	10 30	11 48
Կէօզ Թէփէ	»	11 18	— —	1 23	2 56	3 31	4 26	5 18	6 23	8 19	9 50	—	11 53
Ֆէնէր Պաղչէ Եօլու	»	11 23	—	1 28	3 2	3 36	4 33	5 23	6 28	8 25	9 55	10 40	11 57
Գըզըլ Թօփրագ	»	11 27	12 26	1 32	3 6	3 40	4 38	5 27	6 32	8 29	9 59		12 1
Հայտար Փաշա	ժմմ.	11 33	12 32	1 38	3 13	3 46	4 44	5 33	6 38	8 35	10 5	10 49	12 7
» »	մկնմ.	11 40	12 40	1 45	3 25	3 55	4 50	5 40	6 45	8 42	10 15	11 5	12 12
Կամուրջ	ժմմ.	12 5	1 5	2 10	3 50	4 20	5 15	6 5	7 10	9 7	10 40	11 30 իրկն.	12 37

Ֆէնէր-Պահչէյի գծին առջեւ Ֆէնէր-Պահչէյի կառախումբերը 11, 13, 15, 17, Թիւ կառախումբերը պիտի դիմաւորեն

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի